

VINICIUS DE MORAES | Recull

A la seva coneguda *Samba de Benção*, Vinicius de Moraes es definia com a “poeta i (ex) diplomàtic, el blanc més negre del Brasil, en línia directa amb Xango”. A més, també va ser un dels pares de la Bossa Nova, un bohemí impenitent –considerava que el whisky era el millor amic de l’home- i un enamorat de les dones –es va casar set vegades-. Des de les Biblioteques Municipals de Girona, commemorem el centenari del seu naixement amb un recull que repassa la seva figura. ¡Saravah!

Servei Municipal
Biblioteques de Girona

www.girona.cat/biblioteques | troba'ns també a

CRONOLOGIA

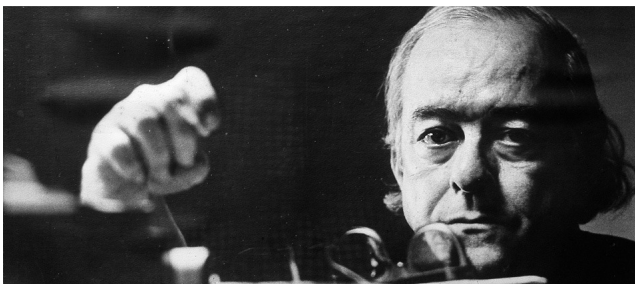
Vinicius de Moraes va ser un pont entre l'alta cultura i la cultura popular. Concedia la mateixa importància a les seves lletres per cançons que a la seva poesia per llibre. Vina va ser un lletrista extremadament musical, que va contribuir a l'èxit internacional de la Bossa Nova, un gènere musical que va nèixer al Brasil a finals dels anys 50, que combina jazz i samba.

1913. Quo Vadis? Neix el 19 d'Octubre. Vinicius (Vina) deu el seu nom a la pel·lícula de Mervin LeRoy. La seva mare, músic amateur igual que el pare de Vina, que també era poeta, va posar als seus fills els noms dels protagonistes d'aquest film.

Poeta. “*Primer la dona, segon la dona i finalment la dona*”. Aquestes eren per Vina les tres coses més importants de la seva vida i també els temes predominants de la seva poesia. Però abans que la dona es convertís en la protagonista de la seva lírica, la poesia de Vinicius va passar per una fase religiosa i metafísica, reflectida en els seus dos primers llibres *O caminho para a distância* (1933) i *Forma i exegeese* (1935). El 1938 guanya una beca per estudiar a Oxford.

La influència de la literatura anglesa i l'amistat amb el poeta Manuel Bandeira, seran fonamentals en la seva obra posterior. *Cinco Elegias* (1943), marca la transició cap a una lírica més sensual i terrenal, consolidada en el seu llibre següent *Poemas, Sonetos e baladas* (1946). Altres poemaris destacats són: *Antologia Poética* (1954) i *Para viver un grande amor* (1962). Vina també va escriure per diversos diaris. En un d'ells es va encarregar d'un consultori sentimental amb el pseudònim d'Helenice. Va ser un gran amic de Pablo Neruda.

Diplomàtic. “*Em vaig fer diplomàtic perquè no sabia fer res més. L'experiència de Dret va ser lamentable*”. El 1930 va ingressar al *Centro Acadêmico de Estudos Jurídicos e Sociais*, on va conèixer un grup d'intel·lectuals catòlics, entre els quals hi havia el poeta Otávio de Faria. El 1942, Vina descobreix el Brasil més pobre en un viatge amb l'escriptor nord-americà Waldo Frank i passa de ser “un home de dretes a un home d'esquerres”. El 1943 ingressa al cos diplomàtic i el 1946 es destinat com a vice-cònsul a Los Angeles. Durant la seva carrera diplomàtica també va estar destinat a París i Montevideo.

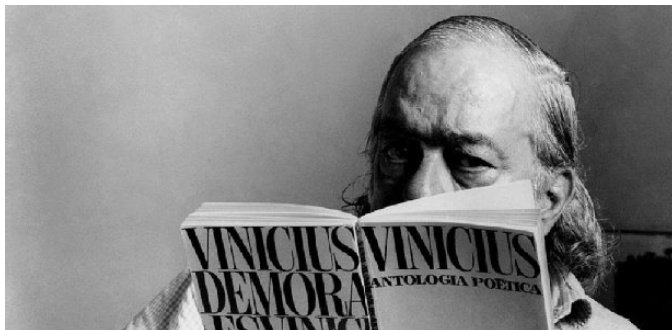
BIOGRAFIA

Música. “*Vinicius tinc unes músiques i vull que tu escriguis la lletra*”. La petició és de Carlos Lyra, però podria ser de qualsevol dels molts *parceiros* –matrimonis musicals– que Vina va tenir. Amb Tom Jobim, que havia col·laborat amb el poeta musicant la seva obra de teatre *Orfeu da Conceição* (1954) i Joao Gilberto, Vina crearia la Bossa Nova amb la cançó *Chega de Saudade* (1958). Jobim composaria la música, Vina escriuria la lletra i Gilberto hi aportaria la *batida* de guitarra i la veu murmurada. Amb Jobim escriuria molts altres èxits, un dels més coneguts *Garota de Ipanema* (1962). Amb Carlos Lyra escriuria l'espectacle *Pobre menina rica*, que suposaria el debut de Nara Leao.

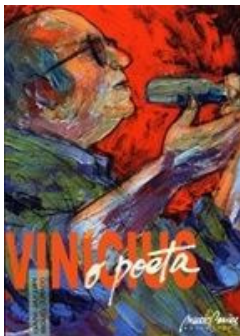
El mateix any participa amb Jobim i Gilberto als pocket-shows del club *Au Bon Gourmet*. Mentre es recuperava en una clínica d'una afecció al fetge, va escriure una sèrie d'afrosambes amb Baden Powell, com les conegudes *Berimbau* i *Um Canto de Ossanha*. Les afro-sambes s'inspiren en la religió afro-brasilenya *candomblé* o macumba i fusionen ritmes negres amb harmonies blanques. També va treballar amb dos grans de la música brasilenya, Ari Barroso i Dorival Caymmi. El 1964, l'any del cop d'estat, presenta amb Caymmi un exitós show, on llança el *Quarteto em Cy*. El 1969 coneix el jove guitarrista Toquinho, que serà el seu últim *parceiro*.

Rodamón. “*Posin aquest rodamón a treballar!*” Van dir els alts càrrecs de l'Itamaraty quan el 1969 van expulsar Vina del cos diplomàtic. Creien que el poeta tenia comportaments inapropiats per a un diplomàtic: feia apologia de la vida bohèmia, tenia una enrevessada vida sentimental i constantment participava en espectacles musicals. Després de 25 anys de carrera diplomàtica, Vinicius deia que la seva màxima satisfacció havia sigut conèixer-hi els escriptors Joao Cabral de Melo Neto i Joao Guimaraes Rosa i que expulsant-lo li havien fet un favor, perquè ara es podia dedicar a viatjar i a cantar, que era el que realment li agradava.

1980 Tristeza nao tem fim. Vina passava molt temps a dins de la banyera, pels seus efectes beneficiosos. Fins i tot hi rebia les visites. El 1978 comença a tenir mala salut i el 1979 pateix un vessament cerebral. El mateix any li practiquen un drenatge. Mor el 9 de Juliol a la banyera de la seva casa a Gavea, en companyia de la seva dona i de Toquinho.

BIBLIOGRAFIA/DISCOGRAFIA

Vinicius o poeta. Gani Jakupi. Barcelona. Discmedi, 2006.

Còmic dedicat a la controvertida personalitat de Vina i a la seva obra. Acompanyen aquest volum els dos disc que recullen les actuacions que Vinicius, amb Toquinho, Maria Creuza i Maria Betanhia, va oferir al cafè de Buenos Aires *La Fusa*. *Vinicius de Moraes en la Fusa* (1970/1971) conté cançons de tota la trajectòria del poeta i mostra com Vina, sempre vestit de negre amb una cigarreta i un vas de whisky, convertia els seus concerts en una autocelebració.

Vinicius de Moraes. Antologia poética. Madrid. Visor, 2002. 📖

Vinicius de Moraes en "La Fusa". Barcelona. Discmedi, 2010. 🎵

Vinicius 90 annos. Som Livre, 2003. 🎵

Maria Creuza canta Vinicius de Moraes. París. Iris Music, 2003 🎵

Les plus belles chansons de Antonio Carlos Jobim & Vinicius de Moraes. IMP, 1991.

10 anos de Toquinho e Vinicius. Toquinho. Sao Paulo. Polygram do Brasil, 1989. 🎵

Joyce chante Antonio Carlos Jobim & Vinicius de Moraes. Paris. Iris Music, 1998.

Favorites. Vinicius de Moraes. Wrasse Records, 2004. 🎵

Cinema. Vinicius de Moraes. Lisboa. O Independiente, 2004. Vina era un cinèfil, amic d'Orson Wells, que va treballar com a censor cinematogràfic –assegurava no haver retallat mai cap escena- i crític, va defensar aferrisadament el cinema mut. 📖

Orfeu Negro. Marcel Camus. Barcelona. Avalon, 2010. Adaptació cinematogràfica de la seva obra de teatre *Orfeu da Conceição*. 🎬

Per saber-ne més:

Chega de Saudade. História da Bossa Nova. París. Iris Music, 2000. 🎵

Web sobre Vinicius de Moraes. <http://www.viniciusdemoraes.com.br/site/>

Bossa Nova. La historia y las historias. Ruy Castro. Madrid. Turner, 2008. 📖

Getz/Gilberto featuring Antonio Carlos Jobim. Stan Getz. Polygram Records, 1997.

Aquí podeu escoltar una llista amb cançons de Vinicius de Moraes:

<http://open.spotify.com/user/Inoquerol/playlist/7B0xhFXcOrjjaIPEX1mSco>

**Servei Municipal
Biblioteques de Girona**

www.girona.cat/biblioteques | troba'ns també a

Dipòsit Legal: GI.1423-2013